

provincie limburg

6. Landelijk gebied

Maastricht, juni '23

Landelijk gebied

We zetten in op een transitie van het landelijk gebied in Limburg. Hiermee willen we de balans herstellen tussen de draagkracht van de natuur, bodem en water enerzijds en het economisch gebruik ervan anderzijds. Om deze transitie vorm te geven zetten wij onze (wettelijke) instrumenten in, onder meer om flora en fauna en het landschap te beschermen en knelpunten met waterkwaliteit en verdroging tegen te gaan. Daarnaast hebben we twee majeure programma's ingericht, te weten Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) en Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG). Deze programma's werken de gestelde opgaven binnen Europese en landelijke wetgeving gebiedsgericht uit, met de provinciale beleidskaders (Waterprogramma, Natuurprogramma, programma Landschap en de Limburgse aanpak bossen) als uitgangspunt.

De rijksoverheid vraagt om voor 1 juli 2023 een eerste toetsbare versie van het LPLG in te dienen. Hierin worden de door het rijk gestelde doelen ten aanzien van natuur/stikstof, water en klimaat in Limburg nader uitgewerkt, alsmede een viertal provinciale doelen, te weten perspectief voor de landbouw (en overige sectoren in het landelijk gebied), leefbaarheid, landschappelijke kwaliteit en houdbare vergunningverlening. We doen dit in nauwe samenwerking met Limburgse stakeholders binnen onder andere de Plattelandscoalitie, zowel op provinciaal niveau als in de vier deelgebieden (gebiedsprocessen). Voor de stikstofreductie door industrie en verkeer is het rijk in eerste instantie aan zet.

De eerste versie van het gebiedsprogramma zal op onderdelen nog globaal zijn. We voorzien nog een nadere uitwerking waardoor een definitief LPLG naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024 gereed zal zijn. We streven ernaar om in de eerste versie van het LPLG al enkele concrete maatregelen op te nemen waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd uit het landelijke Transitiefonds. In een periode van vele jaren zal de uitvoering van het LPLG via de gebiedsprocessen zijn beslag krijgen.

De Natuurdoelanalyses die voor negentien Natura-2000 gebieden zijn opgesteld vormen een belangrijke basis voor het LPLG. Een voortvarende uitvoering van geformuleerde natuurherstelmaatregelen is noodzakelijk. Daarnaast worden de NDA-uitkomsten vertaald in maatregelen die moeten leiden tot verlaging van drukfactoren (met name stikstof en water) die op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn nodig zijn om verslechtering van natuurgebieden te voorkomen en toe te werken naar een goede staat van instandhouding.

Daarnaast is een snelle en forse verlaging van de stikstofdepositie nodig om weer vergunningen te verlenen voor bouw of aanleg van projecten en daarmee Limburg 'van het slot' te krijgen. De piekbelastersaanpak is hiertoe een belangrijke maatregel. Door het rijk zullen in 2023 aankoopregelingen opengesteld worden waarmee gestreefd wordt naar reductie van ammoniakdepositie op Limburgse natuurgebieden. Vanwege de relatie met het LPLG en de impact op de agrarische sector overwegen wij om samen met het rijk tot een gecoördineerde uitvoering van de diverse regelingen te komen waarin vrijwilligheid en de toekomst van het agrarisch bedrijf centraal staat binnen de kaders die de omgeving stelt. Grond is in de transitie van het landelijk gebied een belangrijke factor, in dit kader verkennen wij – in samenhang met de totale ruimtelijke opgave - op welke wijze wij vorm en inhoud kunnen geven aan passend grondbeleid.

Verwachte kosten(stijgingen) voor faunaschadeuitkeringen, natuurbeheer en de stikstofaanpak geven mogelijk aanleiding tot financieringsvoorstellen richting begroting 2024.

Het Programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) is een programma gericht op de korte, middellange en lange termijn (vijftien jaar), om inwoners van Limburg beter voor te bereiden en te beschermen tegen de gevolgen van extreme neerslag en hoogwater. Voor het regionale watersysteem is ruim € 600 miljoen geraamd, 50% ten laste van het Rijk en 50% vanuit de regio. Provinciale Staten heeft

op 30 september 2022 (G-22-027) ingestemd met het vrijmaken van een bedrag van € 50 miljoen voor zowel het hoofd als het regionaal watersysteem. Dit wordt bij de Jaarstukken 2022 verankerd in een daarvoor in te stellen reserve. In 2023 ligt de focus op onder andere het een vervolg geven aan de uitkomsten van diverse reeds afgeronde onderzoeken, zoals de systeem evaluatie van Deltares op basis waarvan korte termijn maatregelen kunnen worden opgepakt en de resultaten van het inwonersonderzoek. Daarnaast zullen de bestedingen op diverse nadere onderzoeken op stroomgebiedsniveau en het organiseren van de benodigde capaciteit, één van de kerntaken van het Programma WRL zijn.

Wij ondersteunen de samenwerking in de drie Limburgse nationale parken (in transitie), de (grensoverschrijdende) landschapsparken, het nationaal landschap Zuid-Limburg en LEADER. We ontwikkelen een voorstel voor een transparante verdeelsleutel voor onze provinciale inzet en zien kansen voor (EU) cofinanciering. Deze processen leveren ook een bijdrage aan de majeure programma's, vrijetijdseconomie en beleving.

Voor het landschapsbeheer ondersteunen wij reeds het steunpunt voor vrijwilligers. De landschapspartners werken een voorstel uit wat nodig is voor een duurzame organisatie van het landschapsbeheer, met inachtneming van rol, inbreng en commitment van de verschillende partijen in het landschapsbeheer. Dit zal leiden tot een voorstel voor structurele financiering- en dekking van het landschapsbeheer, inclusief de structurele financiering van het steunpunt voor vrijwilligers. Hierbij ligt een verbinding met het Rijksdoel uit het LPLG om 10% groenblauwe dooradering in het landelijk gebied te realiseren, het GLB/NSP en provinciale regelingen rond landschapselementen en voedselbossen.

Onze beleidskaders

- Provinciaal Waterprogramma 2022-2027
- Limburgs Natuurprogramma 2023-2030 (Incl. Limburgse Bossenaanpak)
- Plan van aanpak invasieve exoten
- Limburgse aanpak stikstofreductie en natuurverbetering
- Programma Landschap
- Provinciale omgevingsvisie
- Provinciale omgevingsverordening

Wat mag het kosten?

Het nadelige resultaat van deze wijziging in dit programma ad € 1,57 mln. wordt opgevangen binnen de begroting. (en wordt vooral veroorzaakt door het verschuiven van personele lasten tussen programma 6 en 7). Voor de uitvoering van de bestaande kaders zijn de volgende financiële wijzigingen in de begroting 2023 in deze nota opgenomen:

- Subsidies voor maatregelen in N2000 gebieden zijn beschikt aan de terreinbeherende organisaties en het Waterschap. Het subsidieplafond is hierbij opgehoogd met € 5,09 mln. tot € 30,09 mln. Dekking van dit besluit vindt plaats door aanwending van de reserve Stikstof&Natura 2000.
- Voor de uitvoering van de maatregelen SPUK programma Natuur wordt in 2023 € 12,42 mln. ingezet. Ook is een subsidieplafond opengesteld voor preventie faunaschade 2023 (€ 0,29 mln.) en is het subsidieplafond faunaschade 2022 opgehoogd met € 0,19 mln. tot € 0,39 mln. ten laste van de reguliere middelen Natuur. Ter dekking van de POP3 regeling fysieke investeringen integraal water is € 0,30 mln. naar het programma Landbouw overgeheveld.
- Het budget rondom Stikstof stijgt daarmee naar € 17,51 mln.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Wijziging begroting 2023 Voorjaarsnota
Lasten	
6 Landelijk gebied	
611 Natuur	-529
612 Stikstof	17.510
621 Landschap	-60
631 Watersysteem	-305
690 Personele lasten programma landelijk gebied	2.626
Totaal 6 Landelijk gebied	19.241
Totaal Lasten	19.241
Baten	
6 Landelijk gebied	
612 Stikstof	12.420
Totaal 6 Landelijk gebied	12.420
Totaal Baten	12.420
Saldo van baten en lasten	-6.821
Onttrekkingen	
6 Landelijk gebied	
611 Natuur	161
612 Stikstof	5.090
Totaal 6 Landelijk gebied	5.251
Totaal Onttrekkingen	5.251
Saldo mutatie reserves	5.251
Resultaat	-1.571